

Kostas Korsakas

Lietuvos literatūros tyrinėtojas ir kritikas, poetas, vertėjas, filologijos daktaras, profesorius. Gimė 1909-10-05 Pašvitinyje, Pakruojo valsčiuje. Mirė 1986-11-22, palaidotas Vilniuje, Antakalnio kapinėse.

Baigė Pašvitinio pradinę mokyklą, 1923–1924 m. mokėsi Joniškio progimnazijoje, 1925–1928 m. – Šiaulių gimnazijoje. Gimnazijos nebaigė, nes už dalyvavimą slapto moksleivių būrelio, kurio nariai domėjosi marksistinėmis idėjomis, veikloje 1928 m. buvo suimtas ir nuteistas ketverius metus kalėti Šiaulių kalėjime. 1930 m. amnestuotas pirma laiko, tačiau jam apribotos pilietinės teisės. Parašęs malonės prašymą, buvo pašalintas iš komjaunimo ir daugiau į komunistų partiją nebegrižo.

Literatūrinę veiklą pradėjo dar 1923 m. publicistikos straipsniais Jono Radžvilo slapyvardžiu. 1928–1930 m. – vienas iš literatūros almanacho „Trečias frontas“ ideologų ir bendradarbių. Studijuodamas dirbo žurnalo „Kultūra“ redaktoriumi, organizavo antifašistinių leidinių leidimą, ėmė garsėti kaip literatūros kritikas.

Nuo 1931 m. kaip laisvas klausytojas (dėl apribotų pilietinių teisių negalėjo būti priimtas tikru universiteto studentu) studijavo lietuvių ir rusų literatūrą Vytauto Didžiojo universitete, 1940 m. įgijo literatūros istoriko specialybę.

1940–1941 m. buvo paskirtas LTSR valstybinės leidyklos ir nacionalinės Lietuvos naujienų agentūros (ELTA) direktoriumi, 1941 m. – Lietuvos TSR mokslų akademijos (MA) Lietuvių literatūros instituto moksliniu sekretoriumi, kartu dirbo Vilniaus universitete (VU) vyresnioju asistentu, vėliau – dėstytoju. Prasidėjus karui 1941–1944 m. gyveno Rusijoje (Penzoje, Maskvoje).

Nuo 1944 m. atnaujino mokslinę-pedagoginę veiklą VU, buvo paskirtas Istorijos-filologijos fakulteto Lietuvių kalbos ir literatūros katedros vedėju, 1945 m. – profesoriumi bei fakulteto dekanu. 1946 m. išrinktas LTSR MA nariu korespondentu, paskiriamas Lietuvių literatūros (nuo 1952 m. – Lietuvių kalbos ir literatūros) instituto direktoriumi, šias pareigas ėjo apie 40 metų. Nuo 1984 m. dirbo Lietuvių kalbos ir literatūros instituto vyresnioju mokslo darbuotoju konsultantu.

1949 m. išrinktas LTSR Mokslų akademijos tikruoju nariu, 1968–1986 m. buvo MA prezidiumo narys. Nuo 1959 m. – LTSR nusipelnęs mokslo veikėjas, 1979 m. gavo liaudies rašytojo vardą. 1947–1963 m. ir 1975–1980 m. – LTSR Aukščiausiosios Tarybos (AT) deputatas, 1959–1963 m. – LTSR AT pirmininko pavaduotojas. 1976–1984 m. vadovavo Lietuvių kalbos komisijai prie LTSR Mokslų akademijos.

K. Korsakas buvo orus, tiesus, principingas, reiklus, disciplinuotas, daugelio apibūdinamas kaip rūstus. Solidūs titulai ir tvirta ranka institutui pelnė „Korsakynės“ vardą.

Mokslinė veikla: tarybinės lietuvių literatūros, literatūros palikimo (parengė straipsnių apie pirmą lietuvišką knygą, M. Mažvydą, K. Donelaičio kūrybinį palikimą), literatūrinių ryšių (paskelbė „Lettica“ – latvių literatūros bibliografiją lietuviškai, išvertė daug latvių literatūros kūrinių) tyrinėjimas. Išleido studiją „Julius Janonis“, straipsniuose tarybinės lietuvių literatūros klausimais aptarė S. Neries, P. Cvirkos, A. Vienuolio, V. Mykolaičio-Putino ir kitų šio laikotarpio klasikų kūrybą. Parengė du „Lietuvių literatūros istorijos“ tomus.

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus vyriausioji specialistė

Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.

Sprindytė, J. Kostas Korsakas – instituto direktorius („veiklumo dinamą“). Metai, 2010, Nr. 10.

Nuotrauka iš Visuotinės lietuvių enciklopedijos.